

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada - Government

Ministria e Tregtisë dhe Industrisë - Ministarstvo Trgovine i Industrije - Ministry of Trade and Industry

Agjencia për Investime dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Kosovë (KIESA)
Kosovo Investment and Enterprise Support Agency (KIESA)
Agencija za Investicije i Podršku Preduzeča na Kosovu (KIESA)

PËR/ZA/TO:		Endrit Shala, Ministër i Tregtisë dhe Industrisë			
CC:					
PËRMES/PREKO/THROUGH:					
NGA/OD/FROM:		Nol Buzhala, UD. Drejtor i Përgjithshëm i KIESA-s			
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:		Raporti vjetor i KIESA, 2019			
Nr. i zyrës:	1	Lokacioni:	36 541	Data:	15.01.2020
Br. kancelarije:		Kucni:		Datum:	
Room No.:		Extension:		Date:	

RAPORTI VJETOR 2019

AGJENCIA PËR INVESTIME DHE PËRKRAHJEN E NDËRMARRJEVE NË
KOSOVË (KIESA)

Prishtinë, janar 2020

PËRMBAJTJA

KIESA.....	3
PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	4
DREJTORATI PËR PROMOVIMIN E SEKTORIT PRIVAT.....	5
PROMOVIMI I INVESTIMEVE	5
PROMOVIMI I EKSPORTIT	11
DREJTORATI PËR ZHVILLIMIN E SEKTORIT PRIVAT	13
NDËRMARRJET E VOGLA DHE TË MESME	13
ZONAT EKONOMIKE	15

AGJENCIA PËR INVESTIMEVE DHE PËRKRAHJEN E NDËRMARRJEVE NË KOSOVË (KIESA)

Agjencia për Investimeve dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Kosovë (KIESA) është agjenci shtetërore e Republikës së Kosovës, e cila funksionon në kuadër të Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë. Mandati i së cilës është të promovojë dhe mbështesë investimet, eksportin, NVM-të dhe zonat ekonomike në Republikën e Kosovës. KIESA është e përbërë nga dy drejtorate: Drejtorati për Zhvillimin e Sektorit Privat dhe Drejtorati për Promovimin e Sektorit Privat. Drejtorati për Zhvillimin e Sektorit Privat ka dy sektorë: atë për zhvillimin e NVM-ve dhe zhvillimin e zonave ekonomike, derisa Drejtorati për Promovimin e Sektorit Privat ka sektorët për: promovimin e investimeve dhe promovimin e eksportit,.

Legjislacioni:

- Ligji nr. 04/L-220 për Investimet e Huaja.
- Ligji nr. 05/L-079 për Investime Strategjike në Republikën e Kosovës dhe akteve nënligjore të dala nga ky ligj, si:
 - Udhëzimin administrativ nr. 01/2018 për mënyrën e vënies në dispozicion të pasurive të paluajtshme në pronësi të ndërmarrjeve publike për zhvillimin dhe realizimin e projekteve për investime strategjike.
 - Udhëzimin administrativ (QRK) nr. 15/2018 për mënyrën dhe metodat e verifikimit të përmbushjes së kriterëve për përcaktimin e statusit të investitorit strategjik
 - Rregulloren (QRK) nr. 19/2017 për mënyrën e punës dhe funksionimit të komisionit ndërministror për investimet strategjike
 - Udhëzimin administrativ (QRK) nr. 11/2017 për formën dhe përmbajtjen e regjistrit lidhur me projektet që kanë marr statusin e investimeve strategjike.
- Ligji nr. 04/L-159 për Zonat Ekonomike dhe akteve nënligjore të dala nga ky ligj, si:
 - Udhëzimin administrativ Nr. 01/2014 (MTI) Për përcaktimin e procedurës së paraqitjes së kërkesës për marrjen e pëlqimit, procedimit të saj dhe dhënien e pëlqimit, mënyrën dhe procedurat për konsultim publik, si dhe përmbajtja e regjistrit të zonave ekonomike.
 - Udhëzimin administrativ Nr. 02/2014 (MTI) Për përmbajtjen e studimit të fizibilitetit.
 - Udhëzimin administrativ Nr. 03/2014 (MTI) Për procedurën, formën dhe përmbajtjen e konkursit, kushtet dhe kriteret për vendosjen e subjekteve afariste brenda hapësirave të zonave Ekonomike,
 - Udhëzimin administrativ Nr.15/2016 (MTI për mënyrën e themelimit, funksionimit dhe administrimit të inkubatorëve të biznesit.
 - Udhëzimin administrativ (QRK) nr. 03/2014 për përcaktimin e kushteve dhe lehtësirave për bizneset që ushtrojnë veprimtarinë e tyre në kuadër të zonave ekonomike
- Udhëzimin administrativ (MTI) nr. 01/2018 për ndarjen e mjeteve financiare nga kategoria ekonomike e subvencioneve dhe transfereve.

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Promovimi i investimeve

Janë realizuar tri (3) konferenca për investime dhe tregti dhe katër (4) sesione informuese. Gjatë këtyre konferencave dhe sesioneve janë realizuar takime me mbi 300 biznese të huaja, të cilat janë njoftuar për kushtet dhe mundësitë e përgjithshme për investime në Kosovë.

Janë përkrahur në mënyrë të drejtpërdrejtë investitor të rinj të huaj të cilët kanë investuar në Kosovë. Po ashtu, janë kontaktuar mbi 240 biznese të huaja të regjistruara pranë ARBK-së dhe janë vizituar një numër i konsiderueshëm prej tyre. Në të njëjtën kohë janë realizuar takime me organizata biznesore dhe oda të ndryshëm përfaqësuese me qëllim të bashkërendimit të shërbimeve dhe aktiviteteve ndaj investimeve të huaja direkte.

Promovimi i Eksportit dhe Turizmit

Përmes organizimit të panairove ndërkombëtare janë përkrahur 72 ndërmarrjeve që të marrin pjesë në 13 panairove ndërkombëtare në vende të ndryshme të Botës, të cilat kanë promovuar 338 produkte kosovare dhe kanë nënshkruar mbi 30 kontrata për eksport. Fokusi i panairove ndërkombëtare ka qenë në sektorët: Ushqim dhe pije, Industri e drurit, Turizëm dhe Teknologji informative, si sektorë me potencial eksportues në tregje të ndryshme ndërkombëtare.

Ndërmarrjet e Vogla dhe të Mesme

Në bashkëpunim me OECD janë koordinuar të gjitha aktivitete dhe arritjet e Kosovës në raport me përbushjen e objektivave të Aktit Evropian për Biznes të Vogël dhe Perspektivës së Konkurruesmërisë. Po ashtu, janë realizuar konferenca brenda dhe jashtë vendit sa i përket projektit COSME, si dhe janë përbushur obligimet financiare ndaj COSME. Fondi për Garanci Kreditore, në kuadër të shërbimeve të saja ka arritur që të kualifikohet për mbështetje nga ana e projektit COSME.

Në kuadër të Ditëve të Biznesit të Vogël 2019, janë organizuar shtatë (7) konferenca regjionale dhe janë ndarë 21 mirënjohje për top NVM-të. Është organizuar Panairi “Gratë në Biznes” ku kanë marrë pjesë mbi 30 biznese dhe OJQ me pronare femra.

Tek kategoria e subvencionit janë përkrahur gjithsej 28 ndërmarrje me qëllim të blerjes së makinerisë prodhuese si dhe tridhjetë e një (31) ndërmarrje për certifikim, standardizim dhe këshillim në bashkëpunim me Projektin CERP të Bankës Botërore.

Zonat Ekonomike

Gjatë vitit 2019 kanë vazhduar punimet në ndërtimin e infrastrukturës fizike të zonave ekonomike (Viti, Suharekë, Vushtrri dhe Lipjan). Qëllimi kryesor i ndërtimit të infrastrukturës bazike është përgatitja për vendosje të bizneseve mbi bazën e gjenerimit të vendeve të reja të punës, rritjen e eksportit dhe për rrjedhojë zhvillimin ekonomik. Po ashtu, është investuar në ndërtimin e inkubatorit të biznesit në Malishevë, i cili do të ofroj kushte të nevojshme për vendosje të bizneseve fillestare (start up).

1. DREJTORATI PËR PROMOVIM TË SEKTORIT PRIVAT

Drejtorati për Promovim të Sektorit Privat ka për qëllim të zhvilloi dhe mbikëqyrë zbatimin e politikave dhe procedurave standarde dhe ofrimi i shërbimeve me qëllim të promovimit të vazhdueshëm të investimeve, eksportit dhe turizmit. Në kuadër të së cilit bëjnë pjesë dy sektorë:

1.1 Sektori për Promovim të Investimeve dhe

1.2 Sektorit për Promovim të Eksportit dhe Turizmit

1.1 Sektori për Promovimin e Investimeve

Sektori për promovimin e investimeve (SPI) ka për detyrë promovimin e kushteve dhe mundësive që ofrohen për investitorë. Në kuadër të detyrave dhe përgjegjësive të veta, SPI ofron shërbime përkrahëse për investitorë përgjatë tri fazave:

- Fazës para investimeve,
- Fazës gjatë investimeve dhe
- Fazës pas investimeve (After-care).

Po ashtu, Sektori për promovim të investimeve e bënë vlerësimin teknik të projekteve potenciale për investime strategjike, të riskut operacional dhe të planit të veprimit për realizimin e këtij projekti, si dhe analizon profilin e subjektit investues si dhe elemente të tjera të nevojshme për të provuar aftësitë e subjektit aplikues për të qenë investues strategjik.

Faza para investimeve, përfshinë shërbimet që i ofrohen një investitori të huaj para procesit të investimit në Kosovë, duke ofruar shërbimet:

- Ndihmë dhe këshilla si ta filloni një biznes të ri në Kosovë;
- Asistim në procedurat e regjistrimit të biznesit;
- Asistim në aplikim për licenca dhe leje të nevojshme për biznesin tuaj;
- Organizimi i takimeve me institucione lokale dhe qendrore si dhe takime me biznese vendore dhe të huaja;
- Ndihmë për identifikimin e vendit ideal për të lokalizuar biznesin tuaj.

Faza gjatë investimeve, përfshinë shërbimet që iu ofrohen investitorëve gjatë procesit të investimit në kuadër të së cilit kompanisë së huaj i ofrohen shërbimet:

- Ndihmë për të gjetur patundshmëri që të akomodoj biznesin e tij;
- Ndihmë në aplikimin dhe vendosjen nëpër zona industriale dhe inkubator biznesi;
- Sigurimi i informatave për sektor specifik, projekte të ndryshme dhe partnerë të mundshëm, me të cilët mund të bashkëpunoj;

Faza pas investimeve (After-care), përfshinë shërbimet pas përmbylljes së projektit investiv duke ofruar shërbimet:

- Asistencë në organizimin e takimeve B2B dhe pjesëmarrje në konferenca;

- Njoftim mbi ndryshimet e reja në ligje, sistemin tatimor, dhe informata të tjera relevante.

Investimet Strategjike, me qëllim të implementimit të legjislacionit për investime strategjike, janë organizuar:

- Takime direkte me investitorët potencial strategjik,
- Konferenca të ndryshme,
- Promovim të projekteve strategjike në bashkëpunim me palët e interesit.

Faza para investuese, mbështetja e investitorëve të huaj në Kosovë

Në kuadër të shërbimit ndaj investitorëve të huaj, gjatë këtij viti janë realizuar takime dhe janë siguruar informata për mbi 245 biznese, të cilat janë njoftuar për kushtet dhe mundësitë e përgjithshme për investime. Po ashtu, janë njoftuar për përkrahjen që ofron Agjencia për Investime dhe Përkrahje të Ndërmarrjeve (KIESA) për investitorët e huaj.

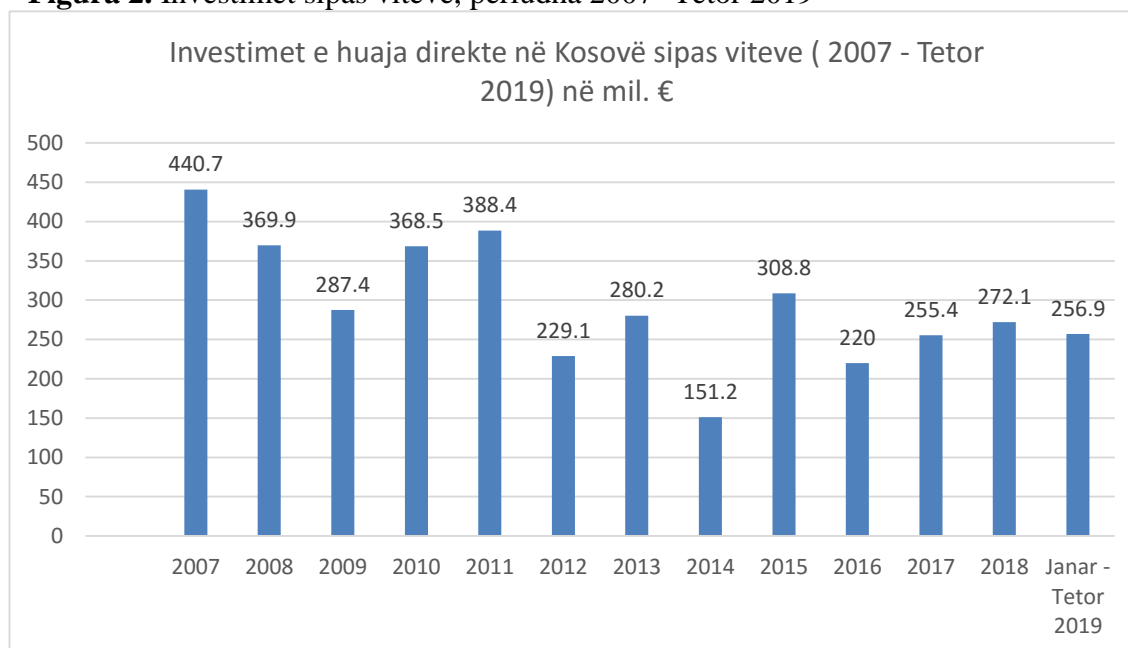
Janë takuar 193 biznese të huaja nëpër evente të ndryshme brenda dhe jashtë vendit, të cilat janë njoftuar për kushtet dhe mundësitë e përgjithshme për investime në Kosovë.

Takim me përfaqësitë diplomatike në Kosovë (Finlanda, Italia, Gjermania, Anglia, Kroacia, Greqia dhe Franca), me qëllim koordinimin e aktivitetet që kanë për qëllim investimet e huaja dhe mbështetjet ndaj investitorëve aktual.

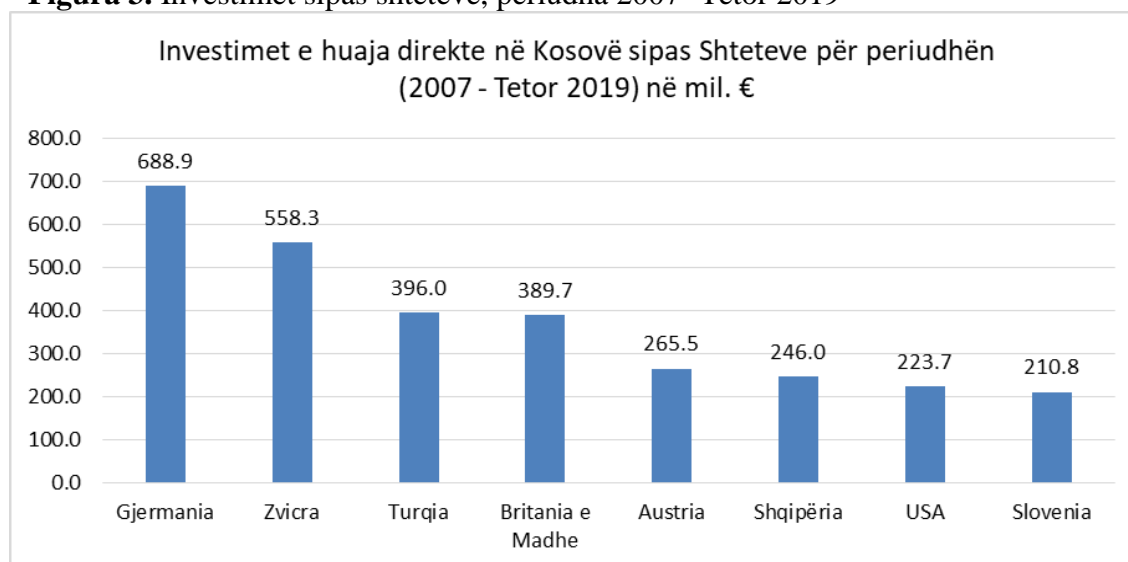
Investimet e huaja direkte (IHD)

Agjencia për Investime dhe Përkrahje të Ndërmarrjeve, sa i përket të dhënave për Investimet e Huaja Direkte në Kosovë bazohet në raportet e Bankës Qendrore të Kosovës (BQK), të cilat publikohen në faza periodike. Andaj, bazuar në të dhënat e BQK-së, shtetet që kanë investuar më së shumti janë: Gjermania, Zvicra, Turqia, Britania e Madhe, Shqipëria dhe Shtetet e Bashkuara të Amerikës. Ndërsa, sektorët ku është investuar janë: Patundshmëria, Qiradhënia dhe aktivitetet biznesore, Shërbimet Financiare, Ndërtimi, Industria etj.

Figura 2. Investimet sipas viteve, periudha 2007- Tetor 2019

Burimi: Banka Qendrore e Kosovës

Figura 3. Investimet sipas shteteve, periudha 2007- Tetor 2019

Burimi: Banka Qendrore e Kosovës

Konferencat dhe Sesionet informuese për Promovim të Investimeve

Qëllimi i realizimit të konferencave për promovim të investimeve është informimi dhe tërheqja e investitorëve nga vendet e ndryshme për të investuar në Kosovë. Brenda vitit 2019 janë realizuar këto aktivitete:

- Sesione Informuese, në bashkëpunim më Ministrinë e Punëve të Jashtme (MPJ), Ministrinë e Diasporës dhe Investimeve Strategjike, Ministrinë e Financave (ATK dhe DK) dhe Rrjetin e Bizneseve të Diasporës, janë organizuar katër (4) sesione informues në këto vende: Austri, Gjermani, Zvicër dhe Amerikë, me bizneset e diasporë shqiptare, në të cilat kanë marrë pjesë mbi 180 sipërmarrës nga diaspora.
- Konferenca për investime të organizuara në bashkëpunim me institucionet partnere janë organizuar tre (3) të tilla, që kanë pas për qëllim promovimin e investimeve dhe potencialeve investive në Kosovë. Konferencat janë mbajtur në këto vende: UAE, Austri dhe Greqi.
- Në kuadër të zhvillimit të projektit “Kosovo Outreach Campaign” projekt i cili po zhvillohet me të gjitha vendet e rajonit, janë realizuar mbi 25 vizita Kompanive të sektorit të përpunimit të drurit, sektori i zgjedhur si sektor me potenciale të larta eksportuese. Si dhe është përgatitur një draft dokument i cili i është dorëzuar konsulentit të Bankës Botërore, në lidhje me gjendjen dhe mundësit e promovimit të Sektorit të përpunimit të Drurit.
- Pjesëmarrja e KIESA-s në Web Summit e cila është mbajtur në Sofje të Bullgarisë, në këtë samit janë realizuar takime me përfaqësues të bizneseve si dhe janë shkëmbyer informata mbi mundësitë e zgjerimit të ndonjëres nga këto kompani në Kosove.
- Pjesëmarrja në konferencën e organizuar nga Oda Ekonomike gjermano – Kosovare, me ç’rast KIESA ka bërë një prezantim të mundësive për investime që ekzistojnë në Kosovë, njëkohësisht ka njoftuar të pranishmit mbi shërbimet e saja.
- Pjesëmarrja dy ditore në punëtorin mbi tërheqjen e investimeve si dhe praktikën me të mira për promovimin e potencialeve për investime të një sektori, në kuadër të Agjencisë Botërore për Investime – ËAIPA.
- Takim me përfaqësuesit e DEIK organizatë turke me të cilët KEISA ka një marrëveshje bashkëpunimi në fushën e tërheqjes së investimeve nga Turqia. Gjatë takimit me ta janë diskutuar tema të ndryshme mbi investimet turke në Kosova dhe nxitjen e mëtutjeshme për investime turke në vendin tonë.

- Pjesëmarrja e KIESA-s në aktivitetin “Takimi Tradicional me Investitorët nga Diaspora” mbi temën Sfida e Bizneseve për të Investuar në Kosovë, e organizuar nga Ministria e Diasporës dhe Investimeve Strategjike.
- Në kuadër të bashkëpunimit rajonal, kemi marrë pjesë në forumin për bashkëpunim rajonal dhe promovim të diplomacisë ekonomike i cili është mbajtur në Poznan, me që rast KIESA ka pasur një shtand të veçantë për promovimin e Investimeve dhe realizimin e takimeve për Investitorët e interesuar nga rajoni dhe bota.
- Pjesëmarrja në takimet e RCC dhe RIRA dhe takimet e iniciativave të bashkimit ekonomik regional, në bashkëpunim me institucione të ndryshme për qëllim promovimin dhe tërheqjen e investimeve.
- Janë shpërndarë materiale promovuese në bazë të kërkesave që i kemi pranuar nga Institucionet e ndryshme dhe konform aktiviteteve të zhvilluara nga KIESA. Në shumicën e Ambasadave dhe Konsullatave të Kosovës në vende të ndryshme.
- Si aktivitet shtesë gjatë këtij viti, përfaqësues të KIESA-s kanë negociuar pjesëmarrjen e Kosovës në Expo 2020 Dubai, ku edhe është siguruar hapësira, ndërtimi dhe dërgimi i materialeve pa pagesë për shtetin e Kosovës. Expo 2020 Dubai hap dyert më 20 Tetor 2020 dhe është aktivitet që do zgjat 6 muaj, duke përfshirë prezantimet e trashëgimisë kulturore, të arriturat në sportin ndërkombëtar, shkencë dhe kulturë, të arriturat e rinisë kosovare në inovacione, TI (teknologji informative), të arriturat në prodhimtari dhe mundësitë për të investuar në Kosovë. Kurse qëllim i synuar i projektit është: Faktorizimi i Kosovës në skenën ndërkombëtare përmes prezantimit të resurseve njerëzore, kulturore dhe potencialeve ekonomike, zgjerimi i bashkëpunimit të Kosovës dhe krijimi i lidhjeve miqësore me vendet pjesëmarrëse në këtë eveniment, prezantimi i potencialeve investuese të Kosovës. Promovimi dhe prezantimi i potencialeve prodhuese dhe eksportuese të kompanive nga Kosova.

Faza gjatë investimit - mbështetja e Investitorëve të huaj në Kosovë

Në kuadër të shërbimit gjatë procesit të investimit KIESA gjatë këtij viti ka përcjellë nga afër kompanitë (investitorë të huaj) të cilave iu janë ofruar shërbimet e nevojshme në procesin e lehtësimit të operimit të tyre në vendin tonë.

Janë kontaktuar mbi 240 kompani të huaja dhe janë vizituar mbi gjashtëdhjetë kompani të huaja, të cilat janë dëgjuar rreth mjedisit të të bërit biznes dhe klimës së investimeve në Kosovë.

Faza e kujdesit të më pastajmë – mbështetja ndaj investitorëve

Për të avancuar edhe me tutje dialogun ndërmjet bizneseve dhe qeverisë Agjencia për Investime dhe Përkrahje të ndërmarrjeve në Kosovë ka realizuar programin e për kujdesit të më pastajmë për biznese. Gjatë kësaj faze janë realizuar vizita në 63 biznese të profileve dhe sektorëve të ndryshëm.

Gjatë komunikimit me këto biznese, bizneset janë njoftuar mbi rolin që ka KIESA dhe shërbimet përkrahëse që iu ofrohen bizneseve. Për të nxjerrë të dhëna sa më të frytshme në kuadër të këtij procesi, SPI ka hartuar pyetësor për të marrë opinionin nga bizneset në funksion të përmirësimit të mjedisit të të bërit biznes dhe klimës investive në vend.

Gjetjet e nxjerra tregojnë për nevojën e përmirësimeve të më tejshme në aspekte të caktuara që kanë të bëjnë me zhvillimin e biznesit, si:

- Thjeshtimi i mëtutjeshëm i procedurave burokratike
- Efikasiteti i administratës publike, si në nivel qendror ashtu edhe në atë lokal,
- Partneritet më i ngushtë ndërmjet institucioneve dhe komunitetit të biznesit

- Çështja e stimujve (fiskal dhe financiar)
- Interesim për funksionalizmin e Ligjin për Investime Strategjike, respektivisht mundësitë e përfitimit nga ky ligj.

Marrëveshjet për mbrojtje dhe promovim reciprok të Investimeve

Në kuadër të përmirësimit të klimës investimeve dhe me qëllim tërheqjen e investimeve nga vendet e ndryshme, Kosova ka nënshkruar dhe/apo është në fazë negociuse nënshkrimin e marrëveshje dypalëshe me këto vende:

- Marrëveshja për Mbrojtje dhe Promovim reciprok të investimeve me qeverinë e Hungarisë, është në faze negociuse.
- Marrëveshja për Mbrojtje dhe Promovim reciprok të investimeve me qeverinë kanadeze është nënshkruar.
- Marrëveshja Kuvajt është në proces negocimi
- Marrëveshja me Malin e zi është në proces negocimi
- Marrëveshja me Kroacisë është në proces negocimi
- Marrëveshja e COSME
- Marrëveshja EBEDIF

INVESTIMET STRATEGJIKE

Gjatë kësaj periudhe ka vazhduar implementimi i Ligjit për Investime Strategjike.

Janë pranuar 26 aplikacione të cilat janë në shqyrtim / plotësim të dokumentacioneve. Një investitor ka marr statusin e investitorit strategjik dhe tjerët janë në fazën e kompletimit të dokumentacionit.

Tabela e aplikueseve më sektorë :

Sektori i investimit	Nr. i aplikacioneve
Energji me infrastrukturë dhe miniera	18
Transport dhe telekomunikacion	1
Turizëm	4
Industri përpunuese	-
Bujqësi dhe industri ushqimore	3
Shëndetësi;	-
Parqe industriale dhe teknologjike	-
Administrim i ujërave të zeza dhe mbeturinave	-

1.2 Sektori për promovimin e eksportit

Sektori për promovimin e eksporteve ka për qëllim krijimin e parakushteve dhe ndihmesën për kompanitë eksportuese në plasimin e produkteve jashtë vendit. Ofrimin e informatave mbi kushtet e eksporteve në tregjet e jashtme, ndihmën logjistike gjatë përzgjedhjes së tregjeve potenciale për eksport. Qëllimi përfundimtarë i sektorit është rritja e eksportit, përmirësimi i bilancit tregtar të Kosovës me vendet e tjera tërheqja e turistëve të jashtëm dhe promovimi i potencialeve eksportuese dhe të turizmit.

Me qëllim të arritjes së objektivave:

- Bashkëpunojmë me kompanitë prodhuese eksportuese, asociacionet e bizneseve, institucionet donatore, operatorët turistikë për bashkërenditje të aktiviteteve që ndërliken me aktivitetet e sektorit për promovim të eksportit;
- Ndihmojmë kompanitë eksportuese të plasojnë mallrat e tyre në tregjet ndërkombëtare;
- Koordinojmë punët ndërinstitucionale lidhur me çështjet e promovimit të kompanive eksportuese dhe operatorëve turistikë;
- Mbështesim organizimin e panairove brenda dhe jashtë vendit;
- Organizojmë seminare dhe takime studimore për plotësim të kërkesave të tregjeve të jashtme;

Promovimi i produkteve vendore

Me qëllim të promovimit të produkteve vendore dhe promovim të potencialeve turistike janë organizuar evenimente të ndryshme brenda dhe jashtë vendit, me ç'rast janë përzgjedhur kompani/operator të turizmit për pjesëmarrje në panairove ndërkombëtare bazuar në kriteret e përcaktuara :

- ✓ Kapacitetet prodhuese të kompanive vendore për pjesëmarrje në panairove.
- ✓ Plotësimin e kriterëve minimale lidhur me certifikim të kompanive.
- ✓ Orientimin e kompanive se në cilat tregje mund ti plasojnë produktet-shërbimet për të krijuar marrëveshje kontraktuale.
- ✓ Profilin e panairit (shitës për konsumator ose kontraktues).
- ✓ Sukseset dhe eksperiencat e fituar nga pjesëmarrja në panairove të ndryshme.

Pjesëmarrja në panairove ndërkombëtare

Gjatë vitit 2019 janë organizuar trembëdhjetë (13) panairove ndërkombëtare, ku kanë marrë pjesë 72 kompani, për të eksportuar produktet e tyre në këto panairove.

Panairove të organizuar janë:

- ✓ **Turizëm:**
 - ITB në Berlin,
 - Destination Nature në Paris.
- ✓ **Industri Ushqimore:**
 - International Green Week, Gjermani
 - BIOFACH, Gjermani
 - Pro Wein në Gjermani,
 - PLMA në Holandë,
 - Summer fancy Food Show, Amerikë,
 - ANUGA, Gjermani,

- PLMA Amerikë
- ENOEXPO, Poloni
- ✓ **Industria e drurit:**
 - Panairi MOË në Gjermani,
 - IMM, Gjermani.
- ✓ **Industria e drurit:**
 - Smart Cities, Amerikë

Në kuadër të këtyre panairove, kompanitë kosovare kanë promovuar 338 produkte kosovare dhe kanë nënshkruar mbi 30 kontrata për eksport, të cilat kanë ndikuar direkt edhe në rritjen e eksportit vendor.

Organizimet e eventeve të ndryshëm për përkrahje të eksportit

- Në bashkëpunim me shoqatën e drurit dhe shoqatën e tekstilit dhe lëkurës, janë organizuar dy konventa me karakter ndërkombëtare dhe me pjesëmarrje te kompanive vendore.
- Konferenca me kompanitë eksportuese, në këtë konference është bërë evoluimi i pjesëmarrjes së kompanive në panairët e organizuara nga KIESA si dhe propozimet e tyre për pjesëmarrje në panairë të ndryshme.
- Në bashkëpunim me USAID Empower, Shoqatën e lëkurës përpunuese dhe DEIK përfaqësuese e bizneseve në Stamboll dhe Bursa, është organizuar takim (B2B) pune me bizneset e tekstilit për marrjen e përvojave në sektorin e tekstilit si dhe lidhjen e kontakteve me kompanitë nga Turqia.

2. DREJTORATIT PËR ZHVILLIM TË SEKTORIT PRIVAT

Drejtorati për Zhvillim të Sektorit Privat ka për qëllim të zhvilloi dhe mbikëqyrë zbatimin e politikave dhe procedurave standarde dhe ofrimi i me qëllim të rritjes së qëndrueshme dhe vazhdueshme të ndërmarrësisë dhe zonave ekonomike. Në kuadër të së cilit bëjnë pjesë dy sektorë:

1.1 Sektori për Zhvillimin e Ndërmarrje të Vogla dhe të Mesme

1.2 Sektorit për Zhvillimin e Zonave Ekonomike

2.1. Sektori për NVM-ve

Sektori për ndërmarrje të vogla dhe të mesme ka për qëllim të zbatoi politikatat dhe procedurat standarde dhe të ofroj shërbime për zhvillimin e ndërmarrësisë.

Me qëllim të zhvillimit të ndërmarrësisë janë realizuar këto aktivitete:

A. Anëtarësimi në programet ndërkombëtare

- Konkurrueshmëria në Evropën Juglindore, Outlook-u i Politikës 2019, OECD – Raporti Indeksi i Politikës së NVM-ve, Agjencisë për Investime dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Kosovë (KIESA) në bashkëpunim me OECD me 07.06.2019 ka bërë lansimin e Raportit “Indeksi i Politikës së NVM-ve: Ballkani Perëndimor dhe Turqia 2019”, në të cilin raport janë paraqitur të arriturat dhe sfidat e Kosovës për të bërë biznes.
- Fondi i Ballkanit Perëndimor për zhvillim të ndërmarrësisë dhe inovacionit (ËBEDIF), në kuadër të këtij programi, Kosova për vitin 2019 ka përmbushur obligimet financiare. Njëkohësisht gjatë këtij viti është mbajtur konferencë informuese në Prishtinë, me ç’rast kanë marr pjesë mbi 30 kompani kosovare të cilat janë njoftuar mbi mbështetjet që ofron kjo organizatë.
- Programi COSME, ky program ka për synim zhvillimin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme. Më 16 maj 2019, Fondi Kosovar për Garanci Kreditore dhe Fondi Evropian për Investime (EIF), pjesë e Bankës Evropiane për Investime (EIB) kanë nënshkruar Marrëveshjen e Garancisë së Programit COSME të Bashkimit Evropian për mbështetje të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (NVM).

B. Financimi i NVM-ve

- Subvencionim për NVM

Me qëllim të ngritjes së kapaciteteve prodhuese si dhe rritjes së aftësisë konkurruese të ndërmarrjeve tona në tregun vendor dhe të jashtëm, janë mbështetur 28 biznes mikro të vogla dhe të mesme në për blerje të makinerive prodhuese. Qëllimi i projektit është ngritje kapaciteteve prodhuese si dhe rritja e aftësisë konkurruese të ndërmarrjeve tona në tregun vendor dhe të jashtëm. Kompanitë përfituese sipas kategorizimit të ndërmarrjeve janë:

- ✓ Mikro – 18 ndërmarrje
- ✓ Të vogla – 8 ndërmarrje
- ✓ Të mesme – 2 ndërmarrje.

➤ Skema voucher e certifikimit të produktit

Skema voucher e certifikimit të produktit dhe konsulenc , projekt qe realizohet nga Banka Botëror ne koordinim me KIESA-n, gjatë këtij viti kanë realizuar disa konferenca informuese me ndërmarrjet Kosovare, ku bizneset janë informuar për mënyrën e aplikim, kriteret vlerësuese dhe fushat e përkrahjes që ofron projekti. Ku gjithsej kanë aplikuar 81 ndërmarrje.

C. Informimi i bizneseve

- Në kuadër të “Ditëve të Biznesit të Vogël 2019” me qëllim të fuqizimit të dialogut publiko-privat për zhvillimin të ndërmarrësisë dhe fuqizimit të ekonomisë kosovare, si dhe informimit të bizneseve për projektet përkrahëse në nivel qendror dhe atë lokal, janë realizuar gjashtë konferenca informuese në: Pejë, Prizren, Gjakovë, Ferizaj, Gjilan dhe Prishtinë.
- Top NVM-të më konkurrenente, me qëllimi të organizimit të garës vjetore për NVM- të më konkurrenente në 7 rajonet e Kosovës, në kuadër të Ditëve të Biznesit të Vogël, në bashkëpunim me Trustin e Kursimeve Pensionale të Kosovës (TRUST), Administrata Tatimore e Kosovës (ATK) dhe Dogana e Kosovës, kemi përzgjedhur 21 ndërmarrjet me të suksesshme.
- Janë përpunuar pasqyrat statistikore të NVM-ve me të dhënat e marra nga ARBK-ja mbi strukturën e ndërmarrjeve, sipas komunave, gjinisë, veprimtarisë, tipit të biznesit dhe statusit.
- Panairi Gratë në Biznes dhe artizanet tradicionale 2019, ku kanë marr pjesë 32 ndërmarrje të sektorëve të ndryshëm ku kanë promovuar dhe shitur produktet e tyre.

2.2. Sektori për zhvillimin e Zonave Ekonomike

Krijimi i zonave ekonomike ka për qëllim nxitjen dhe inkurajimin e investimeve, nxitjen e investimeve private në veprimtaritë prodhuese, hapjen e vendeve të reja të punës, përqendrimin e bizneseve në një vend të caktuar dhe promovimin e tyre, zgjerimin e bashkëpunimit mes bizneseve, krijimin e kushteve për biznese për qasje më të lehtë në transport. Po ashtu, ndihmon në rritjen e konkurrencës në biznesin vendor dhe ndërkombëtar, tërheqjen e teknologjive të përparuara dhe rritjen e konkurrencës së prodhimeve dhe shërbimeve vendore.

Përkrahja financiare për ndërtimin e zonave ekonomike në fillim të vitit 2019, kanë vazhduar punimet në ndërtimin e zonave ekonomike:

- Zona ekonomike / Parku Industriale në Budrikë -Viti,
- Zona ekonomike / Parku Industrial në Shirokë-Suharekë,
- Zona Ekonomike / Parku Industrial në Lumadh- Vushtrri,
- Zona ekonomike/ Parku Industrial në Qylagë- Lipjan.

Buxheti i planifikuar për vitin 2019, i cili është i dedikuar për investime në këto zona ekonomike ka qenë në vlerë mbi 3.5 milion euro. Në këto zona ekonomike planifikohen të vendosen deri në 200 kompani të cilët do të punësojnë në numër të madh.

Derisa kanë qenë edhe dy iniciativa të zonave ekonomike të parapara në buxhet, ajo e Skenderajt dhe e Kamenicës, mirëpo në mungesë të kompletimit të dokumentacionit sipas legjislacionit të zonave ekonomike nuk kanë filluar investimet.

Inkubatori i biznesit në Malishevë, gjatë vitit 2019, kanë filluar punimet në ndërtimin e Inkubatorit të biznesit në Malishevë dhe është duke u punuar në këto pozicione:

- Është rregulluar skeleti i objektit (punët e vrazhda),
- Është bërë muratimi i hapësira të brendshme,
- Është duke u punuar në kulmin e objektit,
- Është punuar në rrethojën e parcelës.

Parku i Biznesit në Drenas (PBD), në kuadër të PBD-së janë realizuar aktivitetet me qëllim të mbarëvajtjes së sa më të mirë të parkut dhe funksionimit të ndërmarrjeve që janë të vendosura brenda këtij parku.

Për më shumë informata mbi shërbimet ndaj palëve dhe kërkesa të ndryshme, luteni që të na kontaktoni në adresat e poshtë shënuara:

Ministria e Tregtisë dhe Industrisë

Agjencia për Investime dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Kosovë (KIESA)

Rr. "Muharrem Fejza" p.n.

Lagjja e Spitalit,

10000 Prishtinë,

Republika e Kosovës

Tel: +383 (0) 38 200 36542

+383 (0) 38 200 36585

E-Mail: info.kiesa@rks-gov.net